

SZARVASI UJSÁG.

Hetilap, a társadalom, közgazdaság és irodalom köréből.

ELŐFIZETÉSI ÁR:

Egész évre 5 frt. — kr.
Félévre 2 frt. 50 kr.
Negyedévre 1 frt. 25 kr.

Egyes szám ára 10 kr.

MEGJELENIK:

hetenként egyszer, **vasárnap.**

Az előfizetési pénzek, úgy a lap szellemi részét illető közlemények a szerkesztőhöz Szarvasra címzendők.

A nyílt-terben minden garmondsor díja 20 kr.

HIRDETÉSI DÍJ:

Minden egyes szó után 100 szóig 2 kr.
Azonfelül 1,

Kiemelt, díszbetűt s körzettel ellátott hirdetésekért termérték szerint, minden négyszög centimete után 3 kr. számíttatik. — Allandó hirdetéseknek kedvezmény nyújtatik. Hirdetések az Arpád, irodalmi és nyomdai intézetbe küldendők.

Előfizetési felhívás

a

„SZARVASI UJSÁG“

1879. évi okt.-decemberi évfolyamára.

Az új évfolyam nyitásával ajánljuk lapunkat a nagy közönség szives figyelmébe. Törekvésünk ezennél is oda irányul, miszerint lapunkban lehető részletességgel tárgyalassanak mindazon jótékonyhatású eszmék és vezérelvek, melyek a társadalmi összetétel fejlődését befolyásolják, s melyeknek hangoztatása, érvényre emelése, a sajtó főfeladatát képezi. E mellett lapunk az irodalmi izlés fejlesztésének is közege kíván lenni, s e részben eddigi tárcza-közleményeinkre utaljuk a szives olvasót, melyek nagyrészt ismert hazai írók tollából folytak.

A „Szarvasi Ujság“ előfizetési ára:
az új évfolyamra 1 frt 25 kr.,

mely öszveg Szarvasra — vidékről legcélszerűbben postai utalványon — a kiadó hivatalba küldendő.

Szarvason, 1879. szept. 28.

A „Szarvasi Ujság“ szerkesztősége.

Az iskolai takarékpénztár

az oekonomia, ethika és disciplina szempontjából.

III.

Az iskolai takarékpénztára disciplina szempontjából.

(Folyt.)

Disciplina alatt tágabb értelemben az iskolai közigazgatást értjük.

A jó közigazgatás mindenütt áldásos, tehát az iskolában is; ellenben rossz közigazgatás mellett törvények, rendeletek dacára rendtelenség kap lábra,

a hol pedig ziláltság uralkodik, ott termékeny munkálodásról szó sem lehet.

Minél szűkebb körben mozog az iskolai közigazgatás, annál könnyebben eszközölhetőnek gondoljuk, minél kevesebb gondot fordítunk pedig a közreható tényezőkre, annál gyengébb lábon fog állani az iskolai közigazgatás.

Amint a törvényhatósági közigazgatás a szerint jobb vagy rosszabb, amint a felügyelet éberebb, lanyhább — amint a végrehajtó közögek serények vagy kötelességmulasztók — amint a nép több, kevesebb jóakarattal bír: úgy az iskolai közigazgatás minősége is attól függ: milyen a felügyelet, hogyan működik a tanító, miként viselik magukat a gyermekek és szülők az iskolai élet iránt.

Ezen tényezőkről egyenként szólunk — folytonosan azt vizsgálva, miképen befolyásolja az iskolai takarékpénztár az iskolai közigazgatást.

A felügyetetről csak röviden; az iskolai takarékpénztár új terhet rak mind a helyi, mind a központi felügyelet vállaira, mert oly fontos mozzanatot, minő az iskolai takarékpénztár, nem ignorálhat sem az iskolaszék, sem a tanfelügyelő; nincsenek ugyan még megállapítva az iskolai takarékpénztár kezelésének módjai, de ha létrejön általánosabban, nem lesz szabad „ibant qua poterant“ elvet alkalmazni, lévén itt pénzről szó.

Hogy a felügyelet részéről mekkora a jóakarattal, nem kutatjuk, de az köztudomású dolog, miszerint mind a központi, mind a helyi felügyelet nem igen felel meg az iskolai élet kívánalmainak; félni lehet hát, hogy a pénzkezelés ellenőrzése a szakszerű vezetés rovására fog történni; a felügyelet ma is már inkább statistikai bureau, — lehet még fiatal bank is.

Az iskolai közigazgatásért a tanító felelős és nagyon helyesen, mivel az ő kezében egyesítvük a rendtartás összes eszközeit; ha felelőssé tesszük a tanítót az iskola jó közigazgatásáért, képessé is kell tennünk ezen kötelességnek teljesítésére.

Senki sem tölthet be jól olyan hivatalt, melynek nincsem meghatározott hatásköre: a legjobb szándék mellett teszi a fölöslegest, hagyja a szüksé-

ségest; a „mitte sapientem“ féle elv hivatalra nem alkalmazható.

A tanító is hivatalnok, tehát meghatározott hatáskörének kell lenni: ez pedig az iskola.

Mi az iskola? Mi a népiskola? Nem együgyű kérdések ezek, mert roppant fogalomzavar uralkodik a népiskola hatáskörét illetőleg. Hiába körvonalozza az 1868. 38. és részben az 1876. 28. t. cz. a népiskola feladatát: majd ezt, majd amaszt toldják-foldják az iskolai teendőkhöz; jó, hogy a töltényt nem kell már harapni, mert egy híres katona leginkább azt kötötte a tanítók szívére, hogy a fiúk fogait ápolják.

Az iskola hatáskörét illetőleg uralkodó kapkodás a tanító állását nehézzé, működését illusoriussá teszi; egyik ezt sürgeti, másik azt tartja szükségesnek merre induljon a szegény tanító; van ennek a dolognak könnyebb vége is; mert erre is, arra is rántják, a hanyag tanító semerre sem megy, vagy a merre neki tetszik, lesz tehát tanító, a ki az iskolai takarékpénztárral elkezeli a tanítás idejét, ha esetleg nagyobb passiója van könyvelni — mint tanítani.

Van tehát elég zürzavar a népiskola hatáskörét illetőleg — az iskolai takarékpénztár ráadás az elégre!

Ez az állapot a legkellemetlenebb a tanítóra nézve: nem tudhatja mi kedvesebb Jupiter tonans és a dii monorum gentium előtt — a folyékony olvasás, biztos számolás, tiszta írás, — avagy talán a száma-, gyékény-, vessző-, fonal-, szilánk stb. fonás. — avagy pedig az iskolai takarékpénztár! De hátha a tanfegyelőd, miniszteri iskola látogató szenvedélyes kertész, méhész, selymész — quid tunc!?

A tanítóknak becsületökre válik, hogy oly kevés csapott fel Hűbele Baláznak: a legnagyobb rész érett megfontolásra időt kíván; ha eddig nem veszünk el iskolai takarékpénztár nélkül, addig csak élünk még, míg alaposan megbeszéljük ezt a kérdést. Kifejezést kell adni itt azon méltatlan bánásmódnak, melyben az iskolai takarékpénztár miatt a tanítótestület a politikai hírlapirodalom részéről részesült; közönyösséget, indolentiát, tudatlanságot, renyhéséget vettek szemére, mert nem melegedett fel a mondva csinált szalmatűz lángjánál. Vezércikket írni nagyon könnyű: tessék beállni néptanítónak és azután tartani ítéletet elevenek és holtak felett. Ha marhadög pusztít, akkor myghallgatják az állatorvosok véleményét: ha iskolai kérdés kerül szőnyegre, akkor csak újságírók értenek a dologhoz! Legujabban díjakat tűznek ki, illetőleg sors-huzás mellett egy aranyat adnak azon tanítóknak, kik buzgóságot fejtettek ki az iskolai takarékpénztár körül; hogy ezen ügyben nagyobb propangadát csinálhassanak 10.000 forintot kérnek mint államsegélyt. Csak?!

A néptanítók tartózkodó álláspontja, az iskolai takarékpénztár iránt nem indokolatlan — a disciplinát illetőleg.

Az iskolai takarékpénztár kezelése munkát vesz igénybe, tehát teher; a mint a szolgabíró nem lehet arra kötelezni, mi nem tartozik a közigazgatás keretébe, úgy a tanító vállaira sem lehet olyan terhet rakni, mely nincsen összeköttetésben az iskola hatáskörével; hogy ezen új terhet ingyen, tehát áldozatkészségből viselje a tanító, oly követelés, mely igazságtalan. Akik mindjárt az áldozatkészségre hi-

T Á R C Z A

Hugomboz.



Roskátag hajléknak romlatlan gyermeke,
Kit a sors velem egy bölcsőben rengete,
Gyermek korunk elmúlt . . . eltűntek az órák,
Mikor faradatlan jártuk be a rónát
Játszi lépét üzve hímes pászit felett,
Vagy kopár ugaron az ördögszekeret.
S nyári nap hevétől tikkadva, fáradva
Hányszor csalt el messze a délibáb habja. —
Pusztai gyermekség, édes aranykorom! . . .
Óh hogy lehetetlen téged vissza hoznom! — —
Mint költöző madár jöttére a télnek,
Elszálltam enyhéből az ősi fedélnek;
Keresve vidéket hol a kin nem éget
S hol árnya ne lenne az öröm fényének.
Hasztalan repültem, meg' vissza kerültem . . .
Visszaszédült lelkem vagytól részegülten.
Te hive maradtál a kis kalibának,
Maradtál, mi voltál mezei virágnak.
Ne is vágyjál te ki szűk völgyed öléből:
Magasból az ember hamarabb leszédül.
Mig a hegy tövében virág virágra nyit:
Zordon hó fedezi a bércek ormait.
A szerény bokrocska ágai még épek,
Mig a büszke tölgyet tépik a szélvészek.
Maradj te a mi vagy: szerény kis ibolya,
Kit nem mesteri kéz: természet apola.
Maradj te a falu egyszerű leánya,

Legyen a kis viskó lelked nagy világa.
A világ örömét birnunk lehetetlen . . .
Mienk csak az, a mi megfér a kebelben.
Hányszor milyen kicsiny a nagy világ nekünk,
S gyakran egy virágban mégis üdvöt lelünk.
Maradj te, a mi vagy: a viskó gyermeke,
Égessé pirosra arcod a nap heve.
Vess szende virágot kis kerted ölébe,
Vagy drága anyánknak bus sirja fölébe;
Hadd illatozzanak kedvesi mellette,
Hiszen tudod, őket mennyire szerette.
Dolgozzál szerényen, ültess, veteményezz,
Munkádnak áldásán boldogságot érsz.
Ne szégyeld, ha barna, napsütött a kezed . . .
A dolog nem szégyen, hogyha jóra vezet.
Pellegesd az orsót, pörgesd a rokkádat,
S szőjj szövőszékeden szép türemlő vásznat;
A két végén pedig, ha a rend kihozná
Kék s piros fejtővel szódd csikos abroszszá. —
Hidd el százszorta szebb nálatok az élet;
Örömestebb lennék most is ott te véled.
Jól emlékszem még az őszi éjszakákra,
Hogy eldalolgattunk kukoriczát hántva,
Sziszegő csuhéján, ha ránk jött az álom,
Jobban elpihentünk, mint a vetett ágyon.
Sohse felejttem el a téli estétet,
Mikor künn a vihar rázta a kutyámat,
Majd bugva, sikoltva kapott a fedélbe,
S mint elhaló nyögés veszett el az éjbe;
Hogy ültünk ott körben a kis nádas házba'
Kandallónkba' pedig égett sziporkázva;

vatkoznak, magok keveset tesznek áldozatból, vagy ha igen, másutt dúsan kárpótolják magukat áldozatkészségükért, a néptanítótól áldozatot kívánni — gúnyolódás. Az ingyen munkát kelletlenül szokás teljesíteni; a gyermekek nagyon hamar észreveszik a tanító kedvetlenségét, morális tekintélye tehát csorbát szenved, a disciplina pedig tekintély nélkül merő lehetetlenség.

Az iskolai rendtartás egyik főlényezője — a tanítónak pontossága hivatalos kötelességének betöltésében. A ki derekasan megfelel tanítói kötelességének, annak nem marad ideje iskolai takarékpénztárral bibelődni; tanítás és tanítás között nagy különbség van: a tanórát pontosan megtartani, és valóban oktatni — nem egy dolog. Azon elméleti állítást, hogy a tanítónak elég szabad ideje van, a gyakorlat meghazudtolja; a szorgalomidő alatt a falusi tanítónak, ha csakugyan tanít, egyáltalán nincsen ideje, mert a tanórát, a készülést, a feladványok átnézése stb. minden percét igénybe veszik, a szünidők alatt pedig szünetel a takarékpénztár is. Könnyű azt mondani, tanóra előtt beszédi a tanító a pénzt, de ez időbe kerül, melyet a tanító is, a tanuló is az oktatásra tartozik fordítani. A könyvelés, pénzküldés, pénzküldés stb. mind időt igényel.

Képesek-e a tanítók az iskolai takarékpénztárt kezelni?

A tanítók legnagyobb része tanítónak képezte ki magát, megtörténhetik tehát, hogy valaki jó tanító, de rossz pénztárnok, az iskolai takarékpénztár kezelése pedig nem tréfa dolog, Mindenesetre naplót kell vezetni; a naplót könyvelni kell a főkönyv betéti

lapjára; a betétet nyugtázni kell a gyermek nyilvántartási ívében. A főkönyv betéti lapját folyvást evidenciában kell tartani, mert az egy forintba gyarapodott betét elküldendő a takarékpénztárba, megessék, hogy a gyermek kiveszi a betét egy részét, tehát a főkönyv betéti és kivételi lapjának differentiája mindig nyilvántartandó. Ha a gyermek — mi nagyon sokszor előfordul — a takarékpénztári könyvre részösszeget vesz ki: mily komplikált eljárást idéz elő a kamatozó és holt tőke nyilvántartása, mert semmiféle pénzügyi intézet nem fog avval bibelődni, hogy két forintos betéti könyvecskére 20 krt. adjon ki. Ezen eset pedig számtalanszor fordulhat elő, mert kisebb kiadásoknál a szülő a tőkére fogja utalni a gyermeket. Az ide-oda hurcolással mily könnyen elveszti a gyermek betéti lapját — az összeg magasságát illetőleg gyanúba eshetik a tanító: de elvesztheti a betét könyvet is; ekkor 1 frtos törvényes eljárásba kell bocsátkoznia. Gondoljuk meg azt is, mily terhes és költséges ezen kezelés ott, a hol helyben nincsen pénzügyi intézet, tehát a legtöbb esetben; az i r o d a i é s p o s t a i k , l t s é g e k m e g e m é s z t i k a k a m a t o t , é s a t a n i t ó á s i k k a s z t á s g y a n u j á b a e s i k .

Az iskolai takarékpénztár kezelése nem oly egyszerű, hogy minden tanító végezhesse, — nem oly ártatlan, hogy biztosítva legyen a tanító jó hírneve minden eshetőség ellen. Mily könnyen fordulhatnak elő kihagyások, téves bejegyzések épen az iskolában, hol annyiféle igénybe van véve a tanító figyelme; a tévedést jóhiszeműnek nem fogják tartani sem a szülők, sem a gyermekek, sőt talán még a föllevélők sem!

S míg ti a guzsalyon selyem szősz fontatok,
Addig az én lelkem „Toldi“-val mulatott.
Lelkemben e képet még most is úgy látom,
Mint hívogató fényt messze pusztaságon. —
Csak maradj te ottan édes hugom lelkem,
Ott, hol még érző szív dobog a kebelben.
Ott hol a jó erkölcs fakadó virága
Nincs beletapodva a bűnök sarába.
Légy őre gyámola szegény jó atyánknak,
Símítsd le redőit borus homlokának;
Sok azz a hatvan év . . . öröme sok lenne,
Hát mikor több rossz, mint jó óra volt benne; —
Ne bánts lelkedet nagy remények vágya, —
Nem a jólétben van szívünk boldogsága;
A gunyhó is nyújthat örömet eleget,
Csak sorsával legyen a szíved elégedett.
S ha talán erődöt haladná a tereh,
Melyet rád zudit a szegénység kényszere,
Ne csüggedj el mindjárt, — megsegít az isten:
Keress vigasztalást, s enyhülést a hitben,
Hisz' az ég angyali odalenn is járnak. . .
Maradj te, a mi vagy: mezei virágnak.

BALOGH ISTVÁN.

A két vándorszínész.

— Elbeszélés a színész-életből. —

Irta: Báthory R. Mihály.

(Vége.)

A szerelmes pár tervezettségét léptek zaja szakítá félbe. Maris azt hívén, hogy anyja jött haza, ijedten futott ki a szobából s a konyhában egyet-mást rakosgatott.

A hazaérkezett azonban nem Mariska anyja, hanem

Bonyhári Pista volt, ki azon kellemetlen hírrel lepte meg barátját, hogy igazgatójuk többek előtt kinyilvánítá: miután az utóbbi napok alatt a jövedelem nagy mértékben csökkent, ez okból képtelen a legközelebbi gage kifizetésére; egyszersmind határozottan kijelenté, ha a pártolás hiány a közönség részéről meg nem szűnik, kénytelen lesz a társulatot feloszlattani, annyival inkább, mert a városból való kiindulást a szükséges összeget nem tudja előteremteni. Tehát kiki gondoskodjék magáról! — Így végzé beszédét az igazgató, — mondá hangsúlyozva Bonyhári Pista.

— Ah, színigazgató fogás! — jegyzé meg Géza nagy nevetve, — majd minden igazgató így szokott beszélni indulás előtt. Csak megfélemlítés, hogy ne költsünk annyit.

De T. igazgató komolyan vette a dolgot, mert szándéka kinyilvánítása óta, még a napi költség sem lön fedezve; ebből kifolyólag egy szép reggelen, október 23-án, a tagok arra ébredtek, hogy a színtársulat megszűnt létezni. Az igazgató felolvasván minden egyes tagnak tartozását, t. i. a tőle előlegkép kivett összeget, becsületükre bizván idővel annak megfizetését, mely után sok szerencsét kívánva, mindnyájukat elbocsátá.

A színtársulat széteszolván a tagok egy fillér nélkül maradtak s még kilátásuk sem volt egyhamar valamely igazgatóhoz elszerződni, minthogy a téli saison hetekkel ezelőtt már az egész országban megkezdődött. Irkáltak jobbra, balra, fde többnyire ezt a választ nyercék: „Társulatom complet, ölösleges tagot nem szerződthetnek.“

Cox és Box akarom mondani, Bonyhári Pista és Kövesdy Géza már minden értékesíthető tárgyat zálogba csaptak, de ez vajmi kevés volt élelemre is, — hát a sok adó-

A tanító mindenben példát tartozik adni a gyermekeknek, tehát a takarékoságban is, ha van iskolai takarékpénztár az iskolában, a takarékoság konkrét bizonyítéka a takarékpénztári könyv; a mit ajánl a gyermekeknek, azt gyakorolnia is kell a tanítónak, legyen az engedelmesség, vagy betéti könyvecske. A legtöbb tanító nincs azon helyzetben, hogy tőkét gyűjtsön, vagy nem lesz tehát betéti könyve, vagy betesz egy frtot cégérnek — de a hazug példa demoralisatióra vezet. Épen az a mai nevelésnek átkja, hogy a gyermek hazug példa mellett nő fel; a mint meggyőződik, hogy az áhitat, melyet tisztelt, — az áldozatkészség, melyet bámult, — az erkölcsi fönség, melyet becsült — csak álarcz — csak szemfényvesztés volt: megrendül hite az emberek iránt, meghasonlik önmagával és megveti még azt is ami igaz, őszinte és jó volt! A jóakartú tanító megóvhatja magát más téren a képmutatástól — lehet és legyen is igazán vallásos, szorgalmas, őszinte stb: a takarékoságot illetőleg — ha iskolai takarékpénztár alakjában kell gyakorolnia, a körülmények rászorítják a kétszínűségre.

Szólhatnánk még a pénzkezelés nagy veszélyéről, occasió facit furem, — de a felhozottak eléggé bizonyítják, hogy a disciplina — iskolai közigazgatás — főtenyezőjére nézve nem kívánatos az iskolai takarékpénztár kényszerített életbeléptetése.

Az iskolai közigazgatásban tényező a gyermek is; amint jobbak, vagy rosszabbak a gyermekek — amint több vagy kevesebb alkalmuk van megeresz-

ság? Bezzeg jól esett volna most az eltivornázott összeg!

E szorongatott helyzet dacára Mari még mindig égő vágygyal ragaszkodott kedvencz eszméjéhez, nem gondolva meg, hogy a szini pályára lépve hasonló sors érheti.

Katonáné, néha élénk figyelemmel kísérte leánya minden mozdulatát, mindazáltal ez mégis kijátszta őt. Mert ha csak egy percze is kilépett a házhól, Mari nyomban Géza szobájában termett; könnyebben esvén szívének, ha egy szót is válthatott szive választottjával. Minél szigorubban tiltotta anyja Gézávali beszélgetését, annál jobban őrzöngött utána.

Lakott ama városban egy veterán szinigazgató, G. János. A szerződés nélküli tagok kétségbeesésökben ehez fordulának, s rábeszéléseikkel sikerült végre arra bírniok, hogy ismét kezébe vegyen az igazgatói sceptrumot. A tervben ugyan megállapodtak, de a kivitelhez szükséges legfőbb eszköz hiányzó, — pénz nem volt. Már pedig minden dolognak ez a mozgató ereje.

— Ha valaki önök közül bérletet megycsinálni, — mondá az igazgató, — úgy beleegyezem tervökbe. Állomást is mondok. Itt van közel Mindszent, hol szép bérletre van kilátás.

A többség indítványára B. apaszinészt, ki már gyakorlott volt e tekintetben és Bonyháry Pistát ruházták fel a bizalommal az első lépés megtevésére. A két bérletcsináló színész még az nap délután két órakor per pedes apostolorum utra is kelt.

Mig az országuton haladó két bérletgyűjtő színész arczát a csípős őszi szél élesen metszé, addig Kövesdy Géza Marival a fűtött boglyakemencze mellett édesen ábrándozott, tervezett, s mire a nap nyugvóra szállt, — végeztek is. . .

teni szenvedélyeik gyepelőit, a szerént könnyebb vagy nehezebb közöttük a disciplinát föntartani. A józan ész parancsolja tehát egyrészt, mindent elkövetni, mi jótékonyan, — másrészt mindent távol tartani, mi károsan hat az iskolai közigazgatásra.

(Vége köv.)

CSARNOK.

Az 1754-ki egyházlátogatás Szarvason.

(Markovicz Mátyás

volt szarvasi lelkész emlékiratai nyomán.)

Százhuszonöt év előtti időnek emléke lebeg a múltakon kegyelettel merengő lelkünk előtt. Százhuszonöt és az időnek végtelen utján egy parányi porszemecske csak, de emlékezetünk előtt beláthatatlan messzeség, mert hiszen, hogy a szent költő szavaival éljek: „életünk hetven évig tart s ha erőteljes nyolczvan évig“ (90 Zsolt. 10. v.); és százhuszonöt év tülesik élő emlékezetünk határán, ha mindjárt egy század is nyomná vállainkat. Vannak azonban nyomok, betűk, melyek nem egy, nem két századdal, de öt-hat ezer évvel is vissza a múltba vezetnek képzeletünket s öt-hat ezer év előtt letűnt nemzetekről beszélnek. A zintvei s babyloni romok e városok régi fényének visszaverődött sugarai, az egyiptomi gúlák s obeliszek négy ezer év előtt élt népek dicsőségének hordozói, a pharaók sötét sirboltjai 6 ezer éves múltnak megvilágítói s a Szajna, Somme és Themse partjain kiasott kovakő darabok az emberi nem gyermekkorának regélői. Egy-egy sötét kődarab megvilágítja a legtávolibb sötét őskort, egy-egy ércdarabba betölté azon áthághatlannak látszott űrt, mely eddig az emberi nem

Katonáné leányát egy gazdag üvegesnek szánta, kit Mari lelke mélyéből utált, azon egyszerű oknál fogva, mivel fején „holdvilág“-ot viselt; s mintsem ily fiatalon e tehetetlen öreg karjai közé dobja magát s boldogsága sirját előre megássá: inkább kész lett volna bármely perczen a halállal eljegyeztetni magát. Elvégezték tehát a boglyakemencze mellett, hogy titkon elhagyják a szülői házat.

Három nap mulva B. színész megérkezett a pénzzel; Bonyháry Pistát az új állomáson hagyta, hogy addig, míg a társulat átköltözik, építse fel a szinpadot s hordja ki az előleges jelentéseket.

Az elindulás igazgatójuk által másnap reggel 9 órára tüzetett ki. Minthogy azonban ez időpont a szerelmespár tervével nem vágott egybe, a mennyiben attól tartván, hogy a vendéglő udvarán, honnan az indulás történik, Katonáné igen könnyen meglephetné őket, e végből elhatázzák: kora reggel távozni el hazulról s meg sem állapodni a Tisza partjáiig, hol a személyszállító kocsikat bevárva, a társulat tagjaival háboríthatlanul folytathatják tovább utjokat.

Mari a magával viendő ruhákat s egyéb apróságait Géza ládájába helyezte el. Az indulás reggelén Mariska szokottnál korábban kelt föl; bizonyos félelem szállta meg egész lényét, izgatottan várta a percet, melyben a szülői házat elhagyhatja. Nyolcz óra felé Katonáné, mitsem sejtve, valami dologban átment a szomszédba. Egy pillanat műve volt Gézának, Mari szobájába beugrani, őt a szökésre szólítandó, s már a másik perczen a kapun kirohanva, egy szűk utcán keresztül a rét felé vették utjokat.

Útközben vissza-vissza tekingettek, ha nem jön-e utá-

őskora s a történelem között tatongett. E csekély darabkák egy rég széthullott világnak romjai, mint varázssajkák átviszik lelkünket az idő végtelen tengerén azon korba, melyet a geologia jégkorszaknak nevez, midőn az ember még a barlangi medve, oroszlán, a mammuth s más egyéb antiluvian óriás állatfajok társaságában élt e földön. Mennyire tiszteletre méltó tehát azon buzgalom s fáradozás, mely e romokat gyűjti s az utókornak, mint az emberi művelődés legelső jeleit általadhatja. Mily dicsőség koszoruzza azon férfiak homlokát, kik e közös drága kincsek felkutatására s gyűjtésére áldozzák lelkök tehetőségét. Mennyire áldhatja e férfiakat különösen a történetíró, ki az emberi művelődés fokozatos fejlődésének képét rajzolja, — áldhatja mondom, mert midőn a kutatások között az ethnographia s a nyelvtudomány felmondák a szolgálatot, a történetnek a sötét őskor labirintjába a régészet nyújt az Ariadne fonalát, mely régészet kezét fogva a geológiával fölkatatá földünk egymásra halmozott rétegeit s azokból hozta fel az ősember nyomait, azon nyomokat, melyeket eddig a történelem fáklyája még meg nem világíthatott.

Midőn ezen mi megyei régész- s művelődéstörténelmi egyesületünk e vándorgyűlésen nekem van szerencsém a tisztelt közönségnek türelmét néhány percze igénybe venni, ne méltóztassanak azt várni, hogy én tán vissza vezetem önöket ama rég-rég letűnt multba, hova egy-egy lépés egy századot egy ezredévet jelent, hol az emberi nemet első fejlődésében szemlélhetnök, hol az ember a természet emlőin közvetlenül táplálkozik, hol megkezdí azon ugynevezett létért való küzdelmét, melyből évezredek mulva, mint győztes emelkedik ki, hatalma alá vetvén nemcsak a föld vadait, hanem megjuházva még a felhők oroszlányát is, s a természet fölött győzve, szolgálatába kényszeríti az elemeket. — Avatatlan kézzel nem akarok ezen igen nagyon távoli mult ecsetelésében kontárkodni. — A fentebb említett évezredekkel szemben parányi azon mult, mely-

nuk valaki a ki gonosz kézzel elrabolja őket egymás kebléről. . . Nem láttak senkit, mehettek tehát egész nyugodtan.

Mari azonban folyton retteget a meglepetéstől, izgatottsága mindinkább fokozódott, úgyannyira, hogy ingerült idegeit lázas rohamok kezdék bántalmazni.

Katonáné mikor hazajött, saját szobáját üresen találta, de mivel ez már többször megtörtént, távolról sem gyanítá a szerencsétlenséget, mely érte. Nyugodtan végzé teendőit, közbe-közbe dörmögött, mint aki nincs valamivel megelégedve. — Ugyan jer ki már te Mari, ne ülj mindig az urfi nyakán, — kiáltá. Kövesdy Géza szobája felé fordulva; s miután többszöri hívásra sem jött ki onnan Mari, mérgesen benyitá az ajtót, czifrabbnál czifrább ékesszólással élve. . . De minő nagy volt meglepetése, mikor egy lelket sem talált a szobában! Egy eszme villant meg ágyában. Hát ha rászedte őt a turbékoló pár. Dühében egész magánkívül volt; szikrázó szemekkel rohant fel a padlásra, onnan lejöve, a közeli szomszédokban kereste leányát. — Sehol, sehol! — kiáltá rémulten.

Órültként futott a vendéglő udvarára, hol a társulat éppen indulóban volt. Kérdezősködött Kövesdy Géza után, de ott azt a választ nyéré, hogy éppen reá várakoznak. Nem is kellett Katonánának több.

Hiába csitították, nem használt semmit; a nagy lármára az egész utca népe összecsendült. „Én a leányomat akarom, nem nyugszom addig, míg őt elő nem keritem!” — mondá sirva csendesítőinek. Az követelte az igazgatótól, vegye őt fel a kocsiára, elutazik a társulattal Mindszentre, mivel leánya K. színészszel oda szökött.

Az igazgató mitsém tudván a dolgról, természetesen

nek egyik kis emlékét fölakarom idézni; nem ásatag kőszközök-, edények-, állat- vagy ember csontok vezetnek vissza minket oda, hanem irás, valóságos irás, melyet az emberi nem saját gondolatainak, s érzelmeinek maradandóbb közlésére s megőrzésére talált fel. Nem is egész országot vagy egy nemzetet érdeklő emlék az, mely lelkemet foglalkodtatja, hanem csak egy városnak, Szarvas városának s benne a prot. egyháznak multjára vet az némi világot. Azon férfiú pedig, kinek emlékiratai nyomán vagyok bátor előadni a czimül felvett 1754-ki egyházlátogatást Szarvason s ki már csupán azon szorgalmáért is, melylyel részint egyháza, részint e város egyes eseményeit a jövőnek örökségül irásban hagyá, éppen úgy tiszteletre méltó, mint az, ki a hierogliphákat megolvastva, a pharaók történetére világot derít: — azon férfiú mondom Markovicz Mátyás, a szarvasi ev. egyháznak második lelkésze, kire a szarvasiak méltán büszkék lehettek, mert ő volt az, ki nemcsak egyházi, de községi ügyeket is rendbe szedte; ő hiveinek nemcsak vigasztaló atyja s ha kellett szigorú illése, hanem tapintatos vezetője is volt, úgy hogy őket a prot. egyháznak legsötétebb napjaiban is minden nagyobb kellemetlenségtől megtudta óvni.

Mielőtt azonban ezen egyházlátogatásról szólánk annak teljesebb megértéséhez szükséges előbb a következőket megjegyeznünk.

Hazánkban is, mint sok más országban a prot. vallásnak nehéz küzdelmeket, sok üldöztetést kellett átélnie, míg a vallásegyenlőség, testvéries korszaka reá felderült. Bocskay, Bethlen, a Rákocziak, nemcsak a polgári, hanem a lelkiismereti szabadságnak is harcossai, hősei valának. A bécsi, nikolsburgi s linczi békekötések biztosíták ugyan a protestánsok szabad vallás gyakorlatát, mégis azon számtalan sérelmek, melyekkel ezen egyház hívei ezután is időről-időre részint az országgyűlés részint a fejedelem elé járultak, bizonyítják, hogy ez sokáig csak írott malaszt vala. Az ugynevezett „Resolutio

engedett kívánatának. Erre felszóltak a színészek, hogy ők bizony nem fognak egy idegen nőért szorulni.

Katonáné kapja magát, felszalad a városházához egy előfogatórt. Az ut épen háza előtt vezetvén el, fölkeríte szomszédnőjét, vigyázzon a házra, míg ő a szökevények után vágat. Jó borraalót igérvén a kocsiának, sárkány módra repült a két tüzesvérű mén s háromnegyed óra mulva a Tisza partnál voltak.

— Nem tudom, mi bajom van kedves Gézám, — mondá remegő hangon Mari, a kompa lépve, mely a tulsó partra volt őket szállítandó, — mintha ájulás környezne, erőm egyszerre elcúnt, tagjaim reszketnek, valami balsejtelem, rossz előérzet gyötör.

Szavait még be sem végezheté, midőn egy izmos kéz megragadá karját. Feltekint, — szigorú tekintetű anyja állott előtte, dühtől villogó szemekkel. Egyszerre halálszint öltött Mari arcra.

E perczen a csigát megereszti s a komp lassu méltósággal célja felé indul. Katonáné oly meglepő gyorsasággal rántá ki Marit a partra, hogy ott, Géza már vissza nem tarthatta.

Mari kétségbeesett helyzetében borzalommal gondolt arra, mi otthon várakozik reá: mint fogja anyja haragjának egész súlyát éreztetni vele; mint fogják a szomszédok és leányok gunyolni; mint kell lemondania a reményről, hogy Gézát valaha magáénak mondhassa; mindezeket átgondolván; eszméletét kezdé veszteni. Kétségbeesése az öngyilkosságra készíteté.

A kocsiától alig husz lépésnyire, összeszedve minden erejét, kiszakítá magát anyja s a kocsi karjai közül s nyil-

Carolina*, melyet Mária-Theresia atyja 1731-ben bocsátott ki, míg egyrészt az evangélmiai minden törvényes jogait és szabadságait megsemmisíti: addig másrészt mindazon méltatlanságokat, melyek addig a protestánsokon elkövetettek helyesli. Maga azon tény, hogy e Károly-féle rendelet a prot. egyházban a „jus inspectionis“-t is nem a prot. superintendensekre, kiket e jog természetesen illetett s kiknek választása a király előleges jóváhagyása mellett megengedett, — hanem a r. kath. esperesekre ruházta, kiterjesztvén azt nemcsak az adminisztráció, de a hit dolgaira is, — maga azon tény mondja bizonyítja, hogy az evangélmiai szabad vallásgyakorlata, bárha azt három békekötés s országgyűlési törvények biztosíták, sokáig pium desideriumnál nem volt egyéb. — Mária Theresia alatt sem javult az evangélmiai sorsa, sőt lehetőleg még súlyosabbá tétetett. — E királynő uralkodási idejébe esik az 1754-ki s Alapi archidiakonus által végzett egyházlátogatás, melyet Markovicz hűsz pontban ír le.

Gajdács Pál.

(Folyt. köv.)

H I R E K.

— **A cs. kir.** hadparancsnokságtól Temesvárról közlés végett a következő hirdetmény küldetett be hozzánk: hogy az összes gyógytudományok azon tudorainak, kik a katonarvosi tisztikarban üresedésben levő helyekre pályázni óhajtanak, a kórházi és a csapatnál teendő szolgálatban, katonai (hadi) sebészet és éptanban (egészségügytanban) szükséges, — tisztán katonarvosi ismeretek megszerzése végett és beigazolására alkalom nyujtassék; a bécsi 1. számú cs. kir. helyőrségi kórháznál fennálló katonarvosi tanfolyamra folyó 1879. év november 1-én negyven jelölt fog felvétetni. Felvételi fel-

sebességgel a gátra rohanva egy „Isten veled Géza!“ kiáltással a hullámok közé veté magát.

E látványra Katonáné megrémülve felkiáltott, szive összeszorult s élettelenül rogyott a földre.

Kövesdy Géza a tulsó parton állva, szemtanuja volt a történeteknek s midőn Marit élet-halál közt látta lebegni, eszeveszetten futott segély után, de mire ez megérkezett, — minden elcsöndesült . . .

* * *

A Tiszaparttól nem messze, egy náddal fedett házikóra akadunk. Belépve a lakba, egy halvány arcú nő nyugszik a szobácska egyik szögletében elhelyezett ágyon; beesett szemében a bánat és szenvedés bágyadt sugarai világolnak. Lehetetlen elfojtanunk megindulásunkat, midőn benne: Katona Mariskára ismerünk.

Az isteni gondviselés örködvén felette, csodálatos módon megzabadított a hullámok torkából. A folyamodon dolgozó molnárok egyike látván a szerencsétlen leányt az ár ellen küzdeni, társát szólítva rögtön segélyére sietett s még élve sikerült őt kimenteniök.

De az erős meghülés, nagy idegrázkodás folytán a lázroham már hat nap óta önkivüli állapotban tartja. Megszabadítójának neje és leánya örködnek éjjel-nappal mellette.

Egy hét mulva tetemes javulás állott be; lassanként lábadozni kezdett, úgy annyira, hogy pár nap eltelté után megköszönve a ház népének iránta tanusított szives gondoskodásait s élte megmentését, érzékeny bucsuzás közt elhagyá a házat.

Első gondolata volt Géza felkeresésére indulni, ki Mindszenten megtört szívvel siratja nagy veszteségét. Nem is ál-

tételek; hogy pályázó: a) az osztrák-magyar birodalom valamely egyetemén az összes gyógytudományokból nyert tudori (vagy orvos- és sebésztudori) ranggal bírjon, b) állítási kötelme teljesítésének beigazolása; c) legfeljebb 32 éves; d) szeplőtlen előéletű legyen; f) testileg hadiszolgálatrai alkalmasság, (valamely tetteles állományu cs. kir. törzsorvos által ezen czélra kiállított bélyegmentes bizonyítvánnyal igazolandó be;) és g) kötelező nyilatkozat, mely által jelölt magát kötezi, — a még teljesítendő védkötelezettségének épfentartásával az alkalmazás napjától számított két éven át a cs. és kir. hadseregben mint hivatásszerű orvos szolgálni. Pályázók, felvétel iránti kérvényeiket 1879. október 20-ig, — a temesvári cs. kir. hadparancsnokság útján, hova ezek legkésőbb folyó évi október 15-ig beadandók — a birodalmi hadügy ministeriumhoz terjesszék elő. Az erre vonatkozó határozatok 1879. október 25-ig meghozatnak. A tanfolyam 1879. november 1-től 1880. ápril haváig tart. A felvett jelöltek, meddig a tanfolyamon vannak, havonként 50 (ötven) o. é. forint általnyt kapnak, mely előlegesen fizettetik ki; továbbá megfelelő természetbeni lakást, esetleg a tanfolyam egész tartamára eső 180 frt lakpénzt, havonként előlegesen fizetendő 30 forintos részletekben. Ezenkívül oly jelölteknek, kiknek a tanfolyamrai belépése utazással van egybekötve, a valóban tett kiadások a bécsi 1. számú helyőrségi kórháznál benyujtandó számlára megtérítetnek. Felvettek tartoznak a katonarvosi tisztikar főkökénél mint a tanfolyam vezetőjénél, valamint ennek helyettesénél és a bécsi főhadparancsnokság egészségügyi főkökénél 1879. november 1-én jelentkezni, a tanfolyam utolsó hetében pedig magokat egy bizottsági vizsgának alávetvén, a kielégítő eredménnyel letett vizsga alapján mint hivatásszerű főorvosok a cs. kir. hadseregben vagy azonnal alkalmaztatnak, vagy a legközelebbi előléptetési határidőig előjegyzésbe fognak vétetni. Végleges alkalmazásuk esetén ugyanezek 120 o. é. forint ru-

modva, hogy míg ő segély után rohant, azalatt kedvesét a molnár lakában, lázas tevékenységgel iparkodtak az életnek visszaadni.

A viszontlátás jelenete leírhatlan. A fájdalom és öröm kitörése között borultak egymás nyakába, miközben könyeik zápként omlottak . . . E pillanat feledtette eddigi szenvedéseiket.

Mariska egy hét mulva színpadra lépett mint kardaloknő; később szerepeket is kapott, melyeknek ügyesen megfelelt.

November 27-én megtörtént az eljegyzés s még ugyanazon év karácsony első napján esküdtek egymásnak örök hűséget a mindszeinti plébánia templomban.

Katona Mari a színipályára lépve, beváltá Gézának tett ígéretét. Az igaz sokat küzdött, sokat nélkülözött, de ez őt nem csüggeszté, sőt ellenkezőleg buzdítá, mert lankadatlan szorgalom, kitartó buzgalom, s fáradhatlan igyekezete által csakhamar felküzdte magát az elsőrendűek sorába.

Boldogan, elégtelenül tölték napjainkat, míg a kérlelhetlen végzet le nem tépé őket egymás kebléről. Az 1873-iki cholera, elragadá a gyöngéden szerető férjet az élők sorából, az önfeláldozó hű nő roppant fájdalmára. . .

Egy év eltelté után a következő Hymen-hír volt olvasható a lapokban: „Bonyháry István vidéki színész, mult héten vezette oltárhoz özvegy Kövesdy Gézanét, a vidék egyik közkedvességü énekesnőjét, B.-Gyulán. — Zavartalan boldogságot kívánunk az új párnak!“

Kövesdy Géza nyugodtan pihenhet a föld ölében, mert forrón szeretett Mariskája, kebelbarátjával, Bonyháry Pistával osztá meg az élet terhét.

házi pótlékot kapnak. Közlebbi szükséges felvilágosítások a cs. k. hadsereg szabályrendeletek tárának 1875. évi 4. darabjában közlött: „Organische Bestimmungen und Diensvorschrift für den ärztlichen Kurs“-ban foglalják. (1879. 5121. ehn. számhoz.) A birodalmi cs. kir. hadügyministeriumtól.

— **Rottmann Farkas** fényképész úr a Pokorny-féle házból a „Sas“ vendéglő közelében levő Weinberger Simon-féle házba költözött át. Midőn e körülményt a közönség érdekében felemlitenők: ajánljuk egyszersmind nevezett fényképész urat, kinek szakbeli ügyessége bármely fővárosi fényképészével vetekedik, a nagy közönség pártolásába.

— **A békésmegyei** régész- művelődés-történelmi egylet vándorgyűlése szeptember hó 28-án valódi élénkséget okozott városunkban. A főgymnasium nagyterme, hol a közgyűlés tartott, intelligens közönséggel telt meg, melynek nagyrészt hölgyek képezék. Göndöcs Benedek apát s egyleti elnök úr magvas megnyitó beszéde után, — melyben az egylet culturalis irányzatát s működésének legmaradandóbb eredményét, a megyei muzeumot ismertette, Gajdács Pál, b.-csabai polg. iskolai tanár úr lépett az emelvényre, s az „1754-iki egyházlátogatás Szarvason“ című, nagyérdekű értekezését olvasá fel, melyet egész terjedelmében közlünk csarnok rovatunkban. Az éljenekkel jutalmazott felolvasás után nt. Haan Lajos egyleti alelnök úr a gyűlést megelőzőleg megejtett kováshalmi ásatás eredménye s a Benka Pál és Sipos S. egyleti tagok által kiállított, Szarvas környékén gyűjtött, tulnyomólag kőkorszakbeli leleteket mutatta be hosszabb értekezés keretében a közönségnek, — Az ásatás a gyűlés előtt való napon szept. 27-én ejtetett meg Haan Lajos és Zsilinszky Mihály urak által a kellő munka erővel, a Bolza-kert alatti Kovás-halmon, melynek eredménye számtalan agyagból égetett edény-töredék, nehény kő- s csont-eszköz és szarvas agancs darab darab lón, kétségtelen bizonyítékul annak, hogy vidékünk, az őskorban igen lakott volt. Az ősrégészeti elvek szerint e maradványok 2500—3000 évesek lehetnek s határozottan kőkorbéliek, midőn az ember az érczet nem ismerván, fegyvereit és házi eszközeit kőből és csontból idomítá. Képzeltető, hogy a műveltség mily alacsony fokán állhattak az ezen korbéli emberek; s mégis, ha eszközeik ügyes és czélszerű kivitelét tekintjük; ha látjuk nagy gondnal czifrázott edényeiket, a törekvő hatalmas embert látjuk bennük. Hogy evő eszközök már e korban is használtattak: azt kétségtelenül bizonyítja azon a vendörgyűlésen is felmutatott cserépkáma, mely tavaly a cigány-érben találtatott, s melyet e lapok szerkesztője őriz gyűjteményében. Szóval már a legkedveltebb korbán észlelhető az ember törekvő, munkás szelleme, mely az újabb időkben oly sok bámulatos találmányban excellál. — Haan Lajos úr érdekes ismertetése után Göndöcs Benedek elnök úr lelkes szavakkal befejezé a közgyűlést, — mely után a jelenlevő tagokal zárt ülés tartatott, melyen folyó társulati ügyek tárgyalattak. Így a többek közt elhatározatott hogy az évkönyvben közölt dolgozatok díjaztatni fognak, hogy az évkönyv nyomtatására pályázat fog hirdettetni, stb. Este színi előadás után a kaszinó kelyiségeben, mintegy 60 résztvevővel kedélyes közvacsora tartatott t. vendégeink tiszteletére, melyen számos pohárköszöntő mondatott az ünnepélylyel s annak rendezőivel összefüggőleg.

— **Nádasky herceg.** A hamburgi büntető törvényszék Meyer János vagy Henrik nevű iparlovagot kerestetett, ki állítólag Magyarországból származott és mint „Ragoczy János fejedelem“ és „Nádasky hg.“ lépett föl. Mint new-yorki lapok írják, ez az iparlovag Amerikából származik, a hol kitünően játszott a száműzött szerepét. „Nádasky hg.“, mint ő mondá, 1848. nov. 10-én azt a csapatot vezényelte, mely Blum Róbertet agyon-

lőtte. A martyr bátor magaviselete és szilárd meggyőződése arra indították a herceget, hogy a magyarok pártjára állt és bátran harcolt a szabadság ügyéért. A katasztrófa után kénytelen volt számkivetés¹ menni, hercegi nevét a plebejus Meyerrel fölcserélni és a távoli Oregonban, hol meg is nősült, szántóvetőnek lenni. Ezalatt András gróf, „Nádasky hg ifjúkori barátja“ miniszter lett és a számkivetett, kit rokonai régen halottnak hittek, hazairt hogy visszatérhet-e? „Mindenesetre!“, volt Ferenc-József és Andrássy válasza és értesítették, hogy foglalja el azonnal konfiskált óriási uradalmait. Ezen kívül megküldtek neki a Ferenc Józsefrend lovagkeresztjét és nejét kinevezték a Mária-Therézia-rend tisztelethölgyének. Meyr János, most már Nádasky hg. elfogadta a meghívást és utra kelt Az „Oregonet Deutsche Ztg.“ hirdette először a világnak a „herceg“ szerencsésjét, a többi lapok folytatták, és utazása valóságos diadalmenet volt. Hírlapírók interviewolták és elváltak ragadtatva szeretetreméltosága és leereszkedő modora által. Do midőn az ámitás hira Amerikába érkezett, nem egy tőkepénzes hűledezett, a ki hitelezett Nádasky hg. óriási uradalmaira.

— **Rövid hírek.** Haynald bibornok a mult hó 24-én vette át a Maria dei Angelis templomot, melynek bibornoka lett. Az átadási ünnepélynél jelen volt Liszt Ferenc kanonok is. — **Az Arrogante**-hajón elveszettek családjainak fölseglésére a császárfürdőben aug. 9-én tartott majális a költségek levonásával 150 frtot jövedelmezett. — **Egy pincs miatt** három heti fogságra ítélték egy berkocsist Berlinben, mivel nem akart kitérni s elgázolta a kutyát, mely egy másikkal marakodott. — **Tengeri kigyóval** ütközött össze állítólag a „Columbia“ nevű norvég bárka szept. 4-én. As összenézés igen erős volt s a hajó nagyon súlyedt. A hajó körül az egész tengervíz mintegy vérrel befestve látszott. — **Arany lakodal-mukat** ülték meg e napokban Finóczy Károly nyug. kamarai levéltári hivatalnok és neje, Derékv Anna asszony. Mindketten tul vannak a nyolevan éven. — **Egy eltűnt 48-kl szabadságharcos.** A komáromi törvényszék felhívja az 1848-ik évben a magyar szabadságharcban eltűnt Weintortner Józsefet, hogy a holtján nyilvánítsi kérvény érdemleges elintéztetése céljából nála jelentkezzen. — **A király** a varannó-csemernyei izr. hitközségnek, imaház építésre, magánpénztárából 100 frtnyi segélyt adott.

Szerkesztői üzenet.

— **Balog I.** Gyoma. A költeményt lapunk mai száma hozza. A könyvet postára tettük. Üdvözlét!

— **5. 1.** Névtelen levelek nem vehetők figyelembe. A mi a megrovás tárgyát illeti: nem áll az, hogy el lenne hanyagolva sőt közlebb újítva lett. Egyébként a valódi kegyelet nem csupán Risszerű külsőségekben nyilvánul: miért is az ön felszólalását nem látjuk indokoltnak. Ismételjük, hogy sorait csak is akkor méltathatjuk kellőképp, ha ismerjük az író nevét: e nélkül az egész dolgot figyelmen kívül kell hagynunk.

Felelős szerkesztő és kiadótulajdonos SIPOS SOMA.

Alólirottak Békésen levő kereskedésébe

egy tanonc
azonnal felvétetik.

Lavatka Ágoston,

kereskedő, Békésen.

HIRDETÉSEK.

Üzlet megnyitás!

Van szerencsém tudatni a nagyérdemü közönséggel, mi-
szerint Szarvason,

a túzok- és csizmadia-utca sarkán levő

kereskedésemet

megnyitottam, s annak czikkeit, melyek

fűszer, festék, déli-gyümölcs, bor, ásványviz, papir, rövid-

 és norinbergi árukból állanak 

a lehető legjutányosb árak mellett ajánlom a t. helyi és vidéki vevő kö-
zönség figyelmébe.

Szarvason, 1879. évi szeptemberhó.

Tisztelettel

Mikolay János,

kereskedő.

3-1

Nicholson

 legújabb találmányu 

daráló- és őrlő- malma

gőz-, lóerőre és kézihajtásra


nagy fontossággal szeszgyárakra hízaló-intézetek

és gazdaságra.

Meglepő nagy munkaképesség, olcsó ár és csekély hajtóerő a főelőnyei ezen
malmoknak.

Működésben látható.

Nicholson W. Fülöp gépgyárában. Budapest, Gyár-utca 48. szám.

 Képes árjegyzékek minden gazdasági gépekről ingyen és bérmetve. 